

Publikatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378-7079

C 75

29e jaargang

3 april 1986

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	
	II <i>Vorbereidende besluiten</i>	
	Economisch en Sociaal Comité	
86/C 75/01	Advies betreffende het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het onderzoek van dieren en vers vlees op de aanwezigheid van residuen	1
86/C 75/02	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's	5
86/C 75/03	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten: zesde verlenging van de tweede harmonisatie-etappe	11
86/C 75/04	Advies inzake de regionale ontwikkelingssteun van de Lid-Staten	12
86/C 75/05	Advies inzake het voorstel voor een éérentwintigste richtlijn van de Raad betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der Lid-Staten inzake omzetbelasting — uitstel van de toepassing van het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde in de Helleense Republiek	15

II

(Vorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies betreffende het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het onderzoek van dieren en vers vlees op de aanwezigheid van residuen⁽¹⁾

(86/C 75/01)

De Raad heeft op 28 mei 1985 besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap om advies te vragen met betrekking tot het bovengenoemd voorstel.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 januari 1986 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Storie-Pugh.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 233e zitting (vergadering van 29 januari 1986) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Hoewel het voorstel van de Commissie toe te juichen is, moeten hierin grondige wijzigingen worden aangebracht; deze wijzigingen worden in onderstaand advies besproken.

1.2. Het voorstel is gebaseerd op Richtlijn 83/90/EEG tot wijziging van Richtlijn 64/433/EEG inzake vers vlees, en op een parallelle Richtlijn 81/602/EEG, welke het gebruik van stoffen met hormonale of thyreostatische werking verbiedt, alsook op Richtlijn 85/.../EEG, die het gebruik van oestradiol 17 β , progesteron, testoteron, zeranol en trembalon verbiedt. Deze richtlijnen schrijven voor dat er voor residuen een bewakingsstelsel wordt opgezet.

1.3. Dit voorstel heeft tot doel bemonsteringsrichtnoeren en een administratief raamwerk vast te stellen waarmee dieren en vers vlees moeten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van residuen van een groot aantal chemicaliën die hierin kunnen voorkomen.

1.3.1. Deze chemicaliën vallen in drie hoofdcategorieën uiteen:

a) stoffen die in het geheel niet mogen worden gebruikt;

b) stoffen die boven een bepaald tolerantieniveau niet meer in voor menselijke consumptie bestemde levensmiddelen mogen voorkomen;

c) ongewenste verontreinigende stoffen.

1.4. Het Comité erkent de noodzaak van gemeenschappelijke maatregelen ter bescherming van de consument tegen residuen die gevaar voor de menselijke gezondheid kunnen opleveren. Tevens onderschrijft het Comité de beoogde opheffing van belemmeringen van de intracommunautaire handel die het gevolg zijn van de uiteenlopende veterinaire en volksgezondheidsvereisten in de Lid-Staten.

1.5. In het algemeen stelt de Commissie in doc. COM(85) 192 def. voor, een voornamelijk door de Lid-Staten te beheren bemonsterings- en analysesysteem op te zetten, waarbij laboratoria van de Gemeenschap dan in verbinding met de nationale referentielaboratoria zouden staan. Elke Lid-Staat zou zowel administratief als fiscaal voor zijn eigen systeem verantwoordelijk zijn.

1.6. In het onderhavige voorstel gaat het uitsluitend om het controleren van dieren en vers vlees op (het gehalte aan) reeds aanwezige residuen. Volgens het Comité mag evenwel niet voorbij worden gegaan aan de noodzaak nog andere maatregelen te treffen, om schadelijke residuen te voorkomen. Met andere woorden, de consument wordt het best beschermd door te verzekeren dat veterinaire middelen en andere toege-

⁽¹⁾ PB nr. C 138 van 31. 5. 1985, blz. 5.

stane chemicaliën correct worden gebruikt en dat praktijken die in onaanvaardbare concentraties van residuen resulteren worden vermeden. Dit aspect van beheersing „aan de bron” kan het best worden aangepakt door een betere vorming van de mensen die dieren chemicaliën toedienen, zodat deze zich meer bewust worden van de gevolgen die bepaalde landbouw- en veeteeltpraktijken voor de volksgezondheid kunnen hebben. De verantwoordelijkheid voor het onderricht in het juiste gebruik van veterinaire en landbouwchemicaliën berust voor een groot deel bij degenen die deze producten fabriceren en distribueren. Praktizerende veeartsen spelen een uiterst belangrijke rol bij distributie en gebruik van diergeneeskundige producten omdat het van hen afhangt of er, bij de verstrekking van medicijnen aan boeren en hun personeel, zowel aan veeartsenkundige aspecten en de bescherming van het dier als aan de volksgezondheid wordt gedacht.

1.7. Bij een preventieve benadering kunnen nog twee factoren van belang zijn:

- a) een grotere nadruk op inspecties vóór het slachten (b.v. wanneer vermoed wordt dat het dier recent behandeld is of om sporen van naaldeprikken te vinden);
- b) een grotere bewustwording van de uit milieuverontreiniging voortvloeiende problemen die een chronisch gevaar kunnen opleveren voor het vee.

1.8. Men zou eens moeten bezien wat een beperking van reclame voor alleen op medisch voorschrift af te geven medicijnen in de praktijk oplevert. Wil men het publiek de zekerheid geven dat diergeneeskundige middelen, alsmede adviezen over het correcte gebruik ervan, uitsluitend door behoorlijk opgeleide vakmensen worden verstrekt, dan zou deze categorie medicijnen aanzienlijk moeten worden uitgebreid.

2. Bemonstering

2.1. Het Comité onderschrijft het denkbeeld van een algemeen uit te oefenen toezicht en meer intensieve controles wanneer er problemen worden gesignaleerd. Maar wel wil het benadrukken dat de gezondheid en veiligheid van de consument voorop komen en dat daarom de middelen waarmee de controles op het voorkomen van residuen kunnen worden uitgevoerd zo doeltreffend mogelijk moeten worden aangewend.

2.2. Hoewel de bemonstering van urine, faeces, bloed of melk van levend vee op de boerderij een doeltreffend middel is om dieren op verboden en/of milieuverontreinigende stoffen te onderzoeken, is deze werkwijze thans niet altijd voldoende om te kunnen bepalen hoe ver de voor wel toegestane stoffen aangegeven grenzen zijn overschreden. In het laatste geval is een bemonstering van de eetbare weefsels van karkassen, incl. slachtafval, soms de enige mogelijkheid.

Kwantitatieve analyses van residuen van toegestane stoffen in het levende dier zullen waarschijnlijk van groter nut worden naarmate de desbetreffende analysemethoden worden verbeterd.

3. Proeven, toleranties en laboratoria

3.1. Opgemerkt zij dat de belangen van de consument, waar mogelijk, het beste zouden worden gediend indien er per stof twee officiële analysemethoden worden gebruikt:

- a) Een snelle en goedkope algemene methode waarmee vlees voortdurend kan worden gecontroleerd op zeer lage concentraties van verboden stoffen en/of op concentraties van toegestane stoffen die dicht bij de voor deze stoffen vast te stellen tolerantieniveaus liggen of deze overschrijden. Deze methodes zouden in de erkende laboratoria van de Lid-Staten worden gebruikt.
- b) Een specifieke methode (die vrijwel zeker bewerkelijker en duurder zou zijn) waarmee met bovengenoemde bewaking verkregen positieve resultaten officieel moeten worden bevestigd. Deze taak zou worden toegewezen aan een met betrekking tot de stof in kwestie erkend referentielaboratorium.
- c) Voor iedere stof zouden een algemene en een specifieke testmethode moeten worden vastgesteld.
- d) Er zou nog meer onderzoek moeten worden verricht naar de mogelijke toxiciteit van „cocktails” (mengsels van stoffen) en naar de hiervoor vast te stellen analysemethoden.
- e) Ten slotte zou moeten worden bepaald welke organen moeten worden onderzocht.

3.2. Om de veeteeltsector het nodige vertrouwen te geven, zouden de Lid-Staten moeten kunnen voorzien in de mogelijkheid van heronderzoek en van beoordeling door onafhankelijke deskundigen. De nieuwe tests zouden niet moeten worden uitgevoerd door het laboratorium dat de oorspronkelijke analyses heeft uitgevoerd.

4. Internationale handel

4.1. Hoewel aan derde landen geen gunstigere handelsvoorwaarden kunnen worden toegekend dan aan de Lid-Staten, kan worden opgemerkt dat vele landen al moeten voldoen aan de eisen die derde landen stellen voor stoffen die residuen kunnen achterlaten. Over deze problematiek zouden met derde landen op de gebruikelijke wijze contacten moeten worden onderhouden, om te bereiken dat er gemakkelijker aan de voorgestelde eisen kan worden voldaan en dat mogelijke — onnodige — verstoringen van de internationale handel tot een minimum worden beperkt. Men zou het nodige moeten doen om de huidige initiatieven om internationale normen voor maximumresidugehaltes goedgekeurd te krijgen, te bevorderen, zodat deze sneller tot resultaten leiden. Het is immers de hoogste tijd dat er een algemeen aanvaardbare regeling voor controle op residuen komt.

5. Verwijdering van niet voor consumptie geschikte karkassen

5.1. Veel duidelijker moet worden uitgelegd op welke manier de niet voor menselijke consumptie bestemde karkassen en slachtafvallen moeten worden verwijderd of verwerkt.

5.2. Nog onduidelijker wordt een en ander door de elkaar tegensprekende bepalingen in artikel 6 van Richtlijn 85/358/EEG; daarom bestaat het gevaar dat fabrikanten van voer voor huisdieren per ongeluk partijen krijgen aangeleverd die niet voor dierlijke consumptie op de markt zouden mogen worden gebracht.

5.3. Ook zou een bepaling worden opgenomen dat niet voor menselijke consumptie geschikt vlees en slachtafval op zodanige wijze dient te worden vernietigd dat dit niet weer als huisdierenvoer, als vers vlees of in verwerkte vorm (vleesmeel) op de markt kan komen.

5.4. Overigens is niet duidelijk waar bovenbedoelde karkassen, in afwachting van een definitieve beslissing, moeten worden bewaard. In elk geval is de opslagruimte in abattoirs beperkt.

6. Identificatie van dieren

6.1. Het behoeft geen betoog dat geen enkel systeem of mechanisme om dieren op residuen te controleren, effectief kan zijn zonder dat de dieren behoorlijk worden geïdentificeerd. Er zal zorgvuldig moeten worden nagedacht over de meest doeltreffende (en tegelijkertijd goedkoopste) manier waarop dit kan worden gedaan. Bij voorkeur zou dit in communautair verband moeten gebeuren.

7. Buiten de regeling gehouden diersoorten

7.1. Duidelijker zou moeten worden aangegeven hoe men de controle op niet onder de ontwerp-richtlijn vallende diersoorten (zoals pluimvee en wild) en vis (waarvoor meer onderzoek/informatie nodig is) denkt aan te pakken.

8. Prioriteiten voor de tenuitvoerlegging

8.1. Het is het Comité niet ontgaan dat de Commissie in haar voorstel bepaalde belangrijke punten — begrijpelijkerwijs — slechts oppervlakkig heeft aangevoerd; het beseft eveneens dat het Comité over praktische details niet zal worden geraadpleegd, maar wenst toch de volgende gezichtspunten naar voren te brengen.

8.2. De consument zal er alleen op kunnen vertrouwen dat dit voorstel zin heeft — d.w.z. dat het tot een vermindering van de gezondheidsrisico's zal leiden — indien

- a) duidelijk bepaald wordt welke niet oorspronkelijk in het produkt in kwestie voorkomende stoffen verboden zijn en welke wel mogen worden gebruikt; wil men de belangen van de consument op langere termijn kunnen beschermen (en dit geldt ook voor andere terreinen) dan zullen de van deze stoffen aan te leggen lijsten op onweerlegbaar feitenmateriaal gebaseerd moeten zijn;
- b) analysemethodes worden gehanteerd die aan bovenstaande vereiste beantwoorden (voldoende gevoeligheid en nauwkeurigheid, algemene toepasbaarheid en een goede reproduceerbaarheid, weinig „vals alarm" of onjuiste negatieve resultaten), zodat de consument geen vals gevoel van veiligheid krijgt; bovendien zullen de officieel vast te stellen controlemethodes voor goedgekeurde stoffen logisch moeten aansluiten bij de te bepalen corresponderende tolerantieniveaus (maximale grenswaarden voor residuen);
- c) de tolerantieniveaus (onschadelijke restconcentraties na afloop van de wachttijd) en de corresponderende wachttijden voor de verschillende farmaceutische produkten in de Gemeenschap worden geharmoniseerd; dit is van essentieel belang voor een uniforme interpretatie van de testresultaten; deze tolerantieniveaus en wachperiodes zouden moeten worden vastgesteld door het Comité voor geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik, dat krachtens de richtlijnen inzake veterinaire geneesmiddelen is opgericht; met dit werk zou meer haast moeten worden gemaakt, aangezien er helaas nog geen tolerantieniveaus zijn vastgesteld voor de in de bijlage bij dit voorstel genoemde stoffen (met uitzondering van de verboden stilbenen en thyreostatische stoffen, waarvoor nul-toleranties gelden); in het National Residue Testing Programme van de Verenigde Staten van 1985 wordt al een lijst van „residu-limieten" gehanteerd;
- d) er meer aandacht wordt geschonken aan reeds bestaande mechanismen om chemicaliën waarvoor vergunningen zijn aangevraagd op residuvorming te controleren, alvorens deze aan dieren worden toegediend; door voor de stof geschikte tolerantieniveaus vast te stellen, en alleen formules goed te keuren die, naar men weet, niet tot overschrijding van het tolerantieniveau zullen leiden, kunnen de autoriteiten die de vergunning moeten afgeven, het praktische probleem van de residuen die de stof in kwestie kan achterlaten, al in het eerste stadium aanpakken.

9. Bijzondere opmerkingen

Artikel 2

Sub a): „Officieel monster": een door de bevoegde instantie steekproefsgewijze genomen monster voor het controleren van levende dieren en vers vlees op de aanwezigheid van een bepaald residu, waarbij duidelijke gegevens worden verstrekt met betrekking tot de diersoort, het weefseltype, de hoeveelheid, wijze van verkrijging, verpakking en verzending, de herkomst en de datum van bemonstering.

Sub b): De criteria aan de hand waarvan op regionaal, nationaal en communautair niveau officiële laboratoria zullen worden aangewezen om de verschillende stoffen te analyseren zullen in een later voorstel worden vastgesteld. Het ESC adviseert niet alleen regeringslaboratoria, maar alle bevoegde, onafhankelijke laboratoria de mogelijkheid te geven om als „erkende laboratoria” residuen te analyseren.

Sub c): Het begrip „residu” zou nauwkeuriger moeten worden gedefinieerd. Zoals de definitie (afkomstig uit de richtlijn inzake vers vlees) thans luidt, zou hieruit kunnen worden opgemaakt dat alles wat achterblijft na gebruik van stoffen met farmacologische werking voor de menselijke gezondheid schadelijk kan zijn. Dit is echter niet altijd het geval. Zo geldt dit b.v. niet voor een aantal van de in de bijlage genoemde bijzondere stoffen, tenzij het om grote hoeveelheden van deze stoffen zou gaan.

Artikel 3

Lid 1, sub a): Hier zou moeten worden aangegeven dat het monster van zodanige aard dient te zijn dat er nog extra tests kunnen worden uitgevoerd waarmee de eerst verkregen bemonsteringsresultaten kunnen worden bevestigd.

Lid 1, sub b): Genoemde „vergelijkende tests” zouden niet alleen een vergelijking van verschillende methodes in een en hetzelfde laboratorium, maar ook van de manieren waarop de test in kwestie in verschillende laboratoria wordt uitgevoerd, moeten inhouden.

Artikel 4

Lid 3, sub a): In de derde regel na „residu” de woorden „worden geteld” invoegen.

Lid 3, sub c): Het zal uiterst moeilijk zijn de aanwezigheid aan te tonen van stoffen boven het maximaal toegestane niveau op boerderijen waar de voorgeschreven wachttijd niet in acht is genomen. In dergelijke situaties zal de boer uiteraard zeggen dat hij niets verkeerd heeft gedaan en dat hij van plan was zich aan de voor het gebruik van het produkt in kwestie geldende voorwaarden te houden. Ook zou men kunnen betogen dat het niet-overschrijden van het toegestane maximum-niveau veel belangrijker is dan het in acht nemen van de wachttijd.

Lid 3, sub d): Deze bepaling is te restrictief en er bestaat geen reden om overdracht van een dier aan derden te verbieden, zolang men maar in het bezit is van de hiervoor vereiste vergunning en aan de hier geldende specifieke voorwaarden wordt voldaan.

Lid 4, eerste alinea: De vereiste dat de slachting van dieren waarvoor een slachtverbod geldt, één week van tevoren moet worden aangekondigd, is onrealistisch in het geval van gewonde of zieke dieren welke gezien de verantwoordelijkheid van de mens voor het dier onmiddellijk moeten worden geslacht.

Lid 4, tweede alinea: Waar moeten de karkassen worden bewaard? Wie moet dit betalen? Van het abattoir kan toch niet worden verlangd dat het opslagruimte ter beschikking stelt of de kosten draagt.

Artikel 6

Lid 1: Dit lid zou moeten worden aangevuld met: „(of desgewenst op nog grotere schaal)”.

Bijlagen

1. Het Comité beperkt zich hier tot een aantal algemene opmerkingen, maar wil, om niet een verkeerde indruk te wekken, toch de nodige vraagtekens plaatsen bij de voorgestelde indeling en methodes, ten aanzien waarvan het zich terughoudend opstelt.

2. Het Comité wijst nog eens op een zaak die volgens hem voor de bescherming van de consument van het grootste belang is. Uit de moeilijkheden en fouten die zich zo vaak voordoen bij de analyse van chemicaliën in biologisch materiaal blijkt hoe noodzakelijk het is te bereiken dat dergelijke stoffen op de juiste manier worden gebruikt en, voor zover dit praktisch mogelijk is, te voorkomen dat stoffen die direct of indirect — via hun stofwisselingsprodukten — gevaarlijk voor de menselijke gezondheid kunnen zijn, überhaupt (en eigenlijk onnodig) in het dier terechtkomen.

3. De bijlage moet worden herzien; indien deze — ook waar het de doelstellingen betreft — duidelijker wordt geformuleerd, zal men meer vertrouwen krijgen in de uitvoerbaarheid van het voorstel (b.v. „positieve uitslagen” wordt niet altijd in dezelfde betekenis gebruikt; de betekenis van sommige paragrafen is volledig onduidelijk — zie blz. 8, „Aanvullende controle” a) en b)). Het Commissievoorstel zal sterk moeten worden gewijzigd en op een groot aantal punten moeten worden bijgeschaafd. Het heeft namelijk geen zin een zeer kostbaar bemonsterings- en controlesysteem op te zetten zonder behoorlijk aandacht te besteden aan de residuen die hiermee moeten worden opgespoord.

Er zij bij voorbeeld gewezen op het volgende:

3.1. In het algemeen kan worden gesteld dat de bemonsteringsystemen te weinig flexibiliteit bezitten en dat hierbij niet volledig rekening wordt gehouden met de omvang van de populatie, vergunningen voor het gebruik van bepaalde stoffen, stoffen die gebruikt zijn en resultaten van eerdere tests (zo zou in par. 5 van hoofdstuk II het volgende kunnen worden toegevoegd: „tenzij dergelijke tests reeds op dezelfde schaal in voorgaande jaren zijn uitgevoerd”). De in hoofdstuk I, par. 3 b) genoemde variabele criteria zijn in een eerste stadium moeilijk in te schatten. Wat wij nodig hebben, is een nationaal wettelijk kader, waarmee de Lid-Staten veel meer zelf kunnen bepalen welke tests moeten worden uitgevoerd.

3.2. Duidelijk zou moeten worden gemaakt dat bemonsteringsfrequenties uitsluitend betrekking hebben op willekeurige steekproeven waarmee een algemeen overzicht moet worden verkregen, en dat het hierbij dus niet gaat om een onderzoek van verdachte gevallen. Hierdoor wordt deze soort van bemonstering in feite tot abattoirs beperkt.

3.3. De Commissie gaat er klaarblijkelijk van uit dat verboden verbindingen een hoge bemonsteringsfrequentie vereisen, en de vraag is of zij gelijk heeft. Niettemin kan men zich, gezien de recente voorstellen van de Commissie betreffende de stoffen in groep II, die volgens haar verboden zouden moeten worden, afvragen of het testniveau voor deze stoffen niet in overeenstemming zou moeten worden gebracht met dat voor de stoffen in Groep I, omdat deze (Groep II) nu toch ook een gevaar voor de volksgezondheid blijken te vormen.

3.4. Men kan zich verder afvragen op welke wetenschappelijke gronden aan bestrijdingsmiddelen minder strenge eisen worden gesteld dan aan anabolica en antibiotica, wanneer men in aanmerking neemt dat organische fosforverbindingen uiterst toxisch en moeilijk te verwijderen zijn en dat het toezicht hierop vaak te wensen overlaat.

3.5. Misschien zou het verstandiger — of althans interessanter — zijn na te gaan naar welke stoffen moet worden gezocht en dan de categorieën dienovereenkomstig in te delen. De logica achter de voorgestelde

indeling is moeilijk in te zien; men lijkt voor een deel van de functie van de verschillende stoffen, deels van de ter zake geldende wettelijke voorschriften en deels van de te hanteren analysemethodes te zijn uitgegaan.

Er zou een pragmatischer systeem kunnen worden ontwikkeld voor alle categorieën verbindingen, dat gebaseerd is op vier soorten prioriteiten. Voor de prioriteiten zou men kunnen uitgaan van volgende factoren:

- a) belang voor de consument;
- b) praktische doelmatigheid van de mogelijke proeven;
- c) toegediende hoeveelheid en omstandigheden bij toediening;
- d) mogelijkheden van misbruik.

3.6. Voorkomen moet worden dat de lijst van stoffen te specifiek uitvalt of te veel omvattend wordt. Wat wij nodig hebben, is flexibiliteit, zodat toevoegingen en schrappingen mogelijk zijn. Sinds wanneer is arsenicum, bij voorbeeld, een zwaar metaal (Hoofdstuk 1.1, groep V); voorts moet er toch sterk aan worden getwijfeld of sommige andere stoffen überhaupt wel in deze lijst thuishoren.

Gedaan te Brussel, 29 januari 1986.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Gerd MUHR

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijs-diploma's⁽¹⁾

(86/C 75/02)

De Raad van de Europese Gemeenschappen heeft op 26 juli 1985 besloten overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen over het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 8 januari 1986 goedgekeurd. Rapporteur was de heer De Bièvre.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 233e zitting (vergadering van 29 januari 1986) het volgende advies uitgebracht, dat met 55 stemmen vóór, 3 stemmen tegen, bij 6 onthoudingen is goedgekeurd (*hoofdelijke stemming*):

Het Comité stemt met het richtlijnvoorstel in, maar maakt hierbij wel de volgende algemene en bijzondere opmerkingen:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité stelt vast dat met betrekking tot het recht van vestiging en het vrij verrichten van diensten

tot dusverre maar weinig vooruitgang is geboekt; de voornaamste reden hiervan is dat het harmoniseren van beroepskwalificaties een complexe aangelegenheid is. Deze situatie is zeer nadelig voor personen die, ondanks het bezit van een diploma van hoger onderwijs en van beroepskwalificaties in het land van herkomst, hiervan in de andere landen van de Gemeenschap geen gebruik kunnen maken.

⁽¹⁾ PB nr. C 217 van 28. 8. 1985, blz. 3.

1.2. Het door de Commissie genomen initiatief sluit aan bij de werkzaamheden betreffende het Witboek over de voltooiing van de interne markt en bij een nieuw politiek klimaat dat wordt gekenmerkt door de volgende gebeurtenissen:

- Europese Raad van Fontainebleau — juni 1984;
- oprichting van een Comité (het z.g. Comité Adonnino) voor het Europa van de Burgers, waarvan de werkzaamheden tot de nieuwe aanpak aanleiding hebben gegeven;
- Europese Raad van Brussel van maart 1985 (die de Commissie heeft gevraagd initiatieven dienaangaande te nemen aan de hand van de conclusies van het Comité Adonnino).

1.3. De Commissie is voornemens een echte doorbraak in het recht van vestiging teweeg te brengen door de invoering van een nieuw systeem. Aldus zouden de houders van diploma's van hoger onderwijs die na een cursusduur van ten minste drie jaar na voltooiing van het VWO in een Lid-Staat (land van herkomst) zijn behaald, in staat worden gesteld, op bepaalde voorwaarden in een andere Lid-Staat (gastland) het met deze diploma's overeenkomende beroep uit te oefenen. Hiermee wordt niet beoogd, de opleidingsstructuur eerst te harmoniseren. Bovendien kan in het geval van ongelijkwaardigheid van diploma's van hoger onderwijs deze tekortkoming met beroepservaring of met een stage worden gecompenseerd.

1.4. Het Comité is van oordeel dat de titel van het richtlijnvoorstel in zeker opzicht verwarrend kan werken. Het nieuwe systeem heeft namelijk betrekking op de beoordeling van diploma's van hoger onderwijs die de uitoefening van de desbetreffende beroepsactiviteit in het land van herkomst mogelijk maken, ten opzichte van soortgelijke diploma's van hoger onderwijs van het ontvangende land, zonder dat a priori de gelijkwaardigheid van deze diploma's wordt erkend.

1.4.1. Uit de titel van het voorstel zou daarom duidelijk naar voren moeten komen dat het voorstel betrekking heeft op de erkenning van diploma's van hoger onderwijs en de beoordeling van de verschillen hiertussen uit het oogpunt van het recht van vestiging en het vrij verrichten van diensten.

1.5. Maatregelen ter bevordering van het vrije verkeer van onderdanen van de Lid-Staten die een beroepsactiviteit wensen uit te oefenen in een andere Lid-Staat dan de Lid-Staat waar zij een diploma van hoger onderwijs hebben behaald, worden door het Comité goedgekeurd indien gegarandeerd is dat de beroepsactiviteit in de ontvangende Lid-Staat met de vereiste deskundigheid en verantwoordelijkheid kan worden uitgeoefend.

1.5.1. Volgens het Comité heeft het woord „diploma” niet slechts betrekking op het certificaat zelf, maar bestrijkt het eventueel het gehele proces dat de betrokkene de kwalificaties voor het uitoefenen van zijn/haar beroep verleent, d.w.z. het onderwijsgedeelte, de stage en/of de beroepservaring. In dit voorstel heeft de term „diploma” echter uitsluitend betrekking op het

hoger onderwijs. Dit begrip moet duidelijk worden gedefinieerd om enigerlei misverstand uit de weg te ruimen.

1.6. Bij de kenmerken van het nieuwe systeem tekent het Comité het volgende aan:

- a) het systeem is algemeen, want het heeft betrekking op alle personen die in het bezit zijn van een diploma van het hoger onderwijs en een beroepsactiviteit willen uitoefenen in een ander land dan dat waar zij de opleiding hebben ontvangen. Niet onder de regeling vallen echter personen voor wie reeds maatregelen op communautair niveau in werking zijn getreden (b.v. artsen, architecten, e.d.) of voor wie de opheffing van de beperkingen op de uitoefening van een beroepsactiviteit afhankelijk is van voorafgaande coördinatie van de voorwaarden voor de uitoefening van een dergelijk beroep (artikel 57.3 van het Verdrag);
- b) het systeem is gebaseerd op vergelijking van de opleidingsniveaus, niet om deze niveaus eerst te harmoniseren, maar om de mogelijkheid van compensatie te bieden die voornamelijk op beroepservaring en/of het verrichten van een aanpassingsstage berust. Het Comité is van mening dat gelijkwaardigheid in sommige gevallen alleen maar door het volgen van een applicatiecursus kan worden verkregen. Het is zaak dat criteria voor de beoordeling van de gelijkwaardigheid of de niet-gelijkwaardigheid van de verschillende opleidingsniveaus zoveel mogelijk worden gesystematiseerd om te bereiken dat de aanvullende eisen ten aanzien van beroepservaring ter compensatie van verschillen binnen de Lid-Staten en op het niveau van de Gemeenschap vergelijkbaar zijn. De rechtstreeks betrokken nationale en communautaire beroepsorganisaties dienen door de Commissie bij de uitwerking van deze criteria te worden betrokken en afhankelijk van het land eventueel bij het toezicht op de toepassing van deze criteria op de belanghebbenden te worden ingeschakeld;
- c) het systeem vereist samenwerking tussen Lid-Staten en met de Commissie; het is daarom zaak dat de Lid-Staten de „opvangstructuren” en het toezicht op het nieuwe systeem in overleg met de betrokken beroepsorganisaties concreet organiseren; zij dienen deze structuren bekend te maken door publicatie van een register waarin onder meer een lijst is opgenomen van de beroepsorganisaties die een bijdrage tot het goed functioneren van het systeem dienen te leveren;
- d) het systeem houdt garanties in voor de Europese burgers die hiervan gebruik willen maken;
- e) het systeem wordt geleidelijk ingevoerd (geleidelijke invoering van structuren voor het opvangen van belanghebbenden, tweejaarlijkse rapportage van de Lid-Staten aan de Commissie over de stand van uitvoering van het systeem, verslaggeving van de Commissie aan de Raad over de stand van uitvoering van het systeem na vijf jaar (artikel 12).

1.7. Voorts is in dit systeem niet uitgesloten dat in de toekomst op het niveau van de Gemeenschap een specifieke regeling voor bepaalde beroepsactiviteiten (of voor de activiteit van bepaalde beroepen) wordt getroffen. Zodra een sectorrichtlijn in werking treedt, zouden deze beroepsactiviteiten niet meer onder de onderhavige regeling vallen.

1.8. Het is duidelijk dat de kandidaat zich behalve aan de bepalingen van de onderhavige richtlijn en de hieruit voortvloeiende nationale bepalingen ook dient te houden aan alle andere nationale regelingen t.a.v. de uitoefening van het beroep in de ontvangende Lid-Staat.

1.9. Het Comité is van mening dat het nieuwe systeem een eerste stap is, die dient te worden gevolgd door een soortgelijke aanpak in andere gevallen waarin verschillen qua opleiding en dus qua diploma de uitoefening van bepaalde activiteiten uit het oogpunt van vrijheid van vestiging belemmeren.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Artikel 1

2.1.1. Artikel 1a

2.1.1.1. Het Comité zou gaarne zien dat het slot van artikel 1a) van het richtlijnvoorstel als volgt wordt geformuleerd:

„...waaruit blijkt dat zij *een door een Lid-Staat erkende volledige cursus* van middelbaar onderwijs met goed gevolg hebben voltooid.”

2.1.2. Artikel 1c

2.1.2.1. Het Comité acht het wenselijk dat het slot van artikel 1c) van het richtlijnvoorstel als volgt wordt geformuleerd:

„... in een Lid-Staat *of elders onder toezicht van een in een Lid-Staat gekwalificeerde persoon*.”

2.1.3. Artikel 1d

2.1.3.1. Waar de aanpassingsstage ook wordt gelopen, deze dient volgens het Comité onder toezicht van een uit een Lid-Staat afkomstige gekwalificeerde beroepsbeoefenaar plaats te vinden. De bepaling onder d) moet daarom als volgt luiden:

„...beroepsactiviteit onder toezicht van een gekwalificeerd beoefenaar van het betrokken beroep *uit een Lid-Staat*, eventueel gepaard met een *te evalueren* aanvullende opleiding waarvoor door de ontvangende Lid-Staat regels zijn vastgesteld *en die door een stagegetuigschrift wordt bevestigd*.”

2.1.3.2. Er dient voorts beslist voor te worden gezorgd dat de onderdaan van een Lid-Staat die een beroepsactiviteit wenst uit te oefenen in een andere Lid-Staat, een „opvangstructuur” en vooral een gekwalificeerde beroepsbeoefenaar kan vinden die hem bij de uitoefening van zijn beroepsactiviteit kan begeleiden.

2.2. Artikel 3

2.2.1. De bepaling „onder dezelfde voorwaarden als die welke voor eigen burgers gelden” wordt zodanig door het Comité uitgelegd, dat de in de eerste alinea bedoelde onderdaan van een Lid-Staat die een beroepsactiviteit aanvaardt, alle in de ontvangende Lid-Staat geldende beroepsvoorschriften in acht dient te nemen en onderworpen is aan het in deze Lid-Staat geldende beroepsstatuut. Aldus is hij/zij een volwaardig beroepsbeoefenaar met alle rechten en plichten die het beroep inhoudt.

2.2.2. Voorts dringt het Comité erop aan dat artikel 1d) wordt geschrapt.

2.3. Artikel 4

2.3.1. Het Comité zou gaarne zien dat de aanvang van artikel 4b) als volgt wordt geformuleerd:

„dat hij gedurende ten hoogste drie jaar een aanpassingsstage *in de ontvangende Lid-Staat of elders* volbrengt *onder toezicht van een in de ontvangende Lid-Staat gekwalificeerde beroepsbeoefenaar*.”

2.4. Artikel 5

2.4.1. Het Comité dringt erop aan dit artikel te schrappen. De richtlijn moet uitsluitend betrekking hebben op onderdanen die in het bezit van een diploma van hoger onderwijs (cursusduur minimaal drie jaar) zijn en niet op de houders van een ander diploma.

2.5. Artikel 6

2.5.1. Het Comité dringt erop aan dat in artikel 6.1 de woorden „een getuigschrift waaruit blijkt dat zij nooit failliet zijn gegaan” worden geschrapt. Met de andere in dit artikel genoemde bewijsstukken kan namelijk worden volstaan. Een faillissement kan overigens uit ethisch oogpunt niet als negatief worden beschouwd wanneer hierbij geen sprake is van frauduleuze handelingen.

2.5.2. Het Comité is van mening dat ook door een rechtsprekende instantie (b.v. een orde) afgegeven documenten in aanmerking moeten kunnen worden genomen, met name indien door dergelijke instanties een uitspraak over de betrokkene is gedaan.

2.5.3. Het begin van de tweede alinea van artikel 6.1 zou als volgt moeten luiden:

„...Lid-Staat vanwaar de aanvrager komt, niet *kunnen* worden verstrekt, mogen ...”.

2.5.4. Indien een Lid-Staat erkende beroepsinstanties kent, dient een register hiervan te worden samengesteld; kennen deze instanties een gedragscode, dan dient deze code te worden nageleefd door de kandidaat uit een andere Lid-Staat die het betreffende beroep wenst uit te oefenen.

2.6. Artikel 7

2.6.1. Het eerste lid van dit artikel dient te worden geschrapt, aangezien de richtlijn betrekking heeft op de

toegang tot het beroep en uitsluitend de bij dit beroep in de ontvangende Lid-Staat behorende titel moet regelen om te vermijden dat uiteenlopende — ook academische — titels bij de uitoefening van het beroep verwarrend werken op de gebruikers van door dit beroep geleverde goederen en diensten. Het gebruik van (academische) opleidingstitels dient eventueel in een bijzondere richtlijn te worden geregeld, hetgeen een zekere mate van harmonisering in de Gemeenschap zou vereisen, welke met de onderhavige richtlijn niet wordt nagestreefd.

2.6.2. In artikel 7.2 dient nog te worden bepaald dat de onderdaan van het land van herkomst bij de uitoefening van zijn beroep verplicht is dezelfde titel(s) te dragen als de burger van het ontvangende land.

2.7. Artikel 8

2.7.1. Evenals in het commentaar op artikel 6 dringt het Comité erop aan dat tot de autoriteiten die bevoegd zijn om getuigschriften of documenten af te geven, ook beroepsordes of beroepsverenigingen worden gerekend indien deze bevoegdheid of verplichting door de wetgeving van het land waarvan sprake is, wordt verleend c.q. opgelegd.

2.7.2. Als gevolg van de behandeling van de aanvragen tot toestemming tot het uitoefenen van een beroepsactiviteit zal geleidelijk een „jurisprudentie” ontstaan, hetgeen de beslissingen in soortgelijke individuele gevallen zal vergemakkelijken.

2.8. Artikel 9

2.8.1. Bij de aanwijzing van de „bevoegde autoriteiten die gemachtigd zijn de aanvragen te ontvangen

en de in deze richtlijn bedoelde besluiten te nemen”, dient ervoor te worden gezorgd dat de voorwaarden voor de toegang tot het beroep en de evaluatiecriteria door dezelfde autoriteiten worden vastgesteld voor de eigen onderdanen en voor vreemdelingen, om discriminatie bij de toegang tot het beroep en bij de uitoefening van het beroep tussen beide groepen te vermijden.

2.9. Artikel 10

2.9.1. Wat het eerste en het laatste gedachtenstreepje in de tweede alinea betreft, zou ermee kunnen worden volstaan dat het verslag een kort overzicht van het aantal en het soort genomen beslissingen geeft met vermelding van de overeenkomstig artikel 4 genomen compenserende maatregelen.

2.10. Artikel 11

2.10.1. De Lid-Statens dienen volgens het Comité uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn, het in artikel 9 bedoelde opvang- en coördinatiesysteem tot stand te brengen.

2.11. Artikel 12

2.11.1. Aangezien volgens dit voorstel een nieuw algemeen systeem voor erkenning van diploma's moet worden ingevoerd waarvan thans alle moeilijkheden bij de concrete toepassing uiteraard nog niet kunnen worden voorzien, lijkt de in dit artikel gegeven termijn van vijf jaar voor de rapportage van de Commissie aan de Raad over de stand van uitvoering van het systeem en over eventueel hierin aan te brengen wijzigingen te lang. Daarom dient een kortere termijn (b.v. drie jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn) te worden vastgesteld.

Gedaan te Brussel, 29 januari 1986.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

BIJLAGE 1:

Stemming

Over de tekst van het advies in zijn geheel is een hoofdelijke stemming gehouden.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben voor het advies gestemd:

Antonsen, Binnenbruck, Bleser, Boddy, Bonety, Breitenstein, Campbell, Carroll, Curlis, De Bièvre, De Grave, Della Croce, Drago, d'Elia, Emo Capodilista, Engelen-Kefer, Flum, Fortuyn, Fuller, Geuenich, Glesener, van Greunsvan, Hammond, Hannon, Heuser, Jarvis, Jenkins, Kirschen, Kübler, Lojewski, Maddocks, Milne, Mols Sørensen, Mourgues, Murphy, Nielsen B., Noordwal, de Normann, Poeton, Pronk, Rainero, Rosein-grave, Rouzier, Roycroft, Saiu, Schmitz, Schoepges, Schwarz, Spijkers, Strobel, Swift, van Melckenbeke, Wagner, Wick, de Wit.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben tegen het advies gestemd:

Dassis, Pearson, Raftopoulos.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben zich van stemming onthouden:

Dunet, Kenna, Monier, Sharp, Storie-Pugh, Tixier.

BIJLAGE 2:**Verworpen wijzigingsvoorstellen**

De volgende overeenkomstig het Reglement van Orde ingediende wijzigingsvoorstellen werden door het Comité tijdens de beraadslagingen verworpen:

§ 1.6 b)

(Wijzigingsvoorstel van de heren Storie-Pugh en Tamlin)

De volgende passage toevoegen:

„De Commissie zou tevens moeten voorstellen nationale beroepsinstanties met vertakkingen in de gehele Gemeenschap in te schakelen. Vele van deze organisaties houden zich al jarenlang bezig met de onderlinge vergelijkbaarheid van kwalificaties.”

Uitslag stemming

Vóór: 5, Tegen: 66, Onthoudingen: 12.

§ 1.9

(Wijzigingsvoorstel van de heren Pearson en Storie-Pugh)

Na § 1.9 de volgende alinea toe te voegen:

„1.10. De Afdeling meent evenwel dat reeds voorbereide ontwerp-richtlijnen inzake beroepskwalificaties die klaar zijn om aan de Raad te worden voorgelegd, aan de betrokken communautaire instellingen zouden moeten worden toegestuurd en dat de desbetreffende procedures naar behoren zouden moeten worden gevolgd.”

Uitslag stemming

Vóór: 9, Tegen: meerderheid, Onthoudingen: 9.

Aan het slot van de algemene opmerkingen

(Wijzigingsvoorstel van de heer Germozzi)

De volgende tekst toevoegen:

„Hoewel de concrete aanpak van het richtlijnvoorstel positief wordt beoordeeld, dient de noodzaak van totstandbrenging van een coherent compensatiesysteem te worden onderstreept door invoering van technische beoordelingscriteria ten aanzien van de opleidingsniveaus. Hierbij dienen de beroepsorganisaties op nationaal en communautair niveau (en niet te vergeten b.v. de UEAPME) formeel te worden betrokken die elk bij een specifiek onderwerp belang hebben. Hun aanwezigheid dient te worden gegarandeerd in technische ad hoc-comités die zijn ingesteld door de bevoegde nationale instanties die de aanvragen tot uitoefening van een bepaalde beroepsactiviteit behandelen, en de internationale instanties die eventuele compensatiemaatregelen behandelen.

In artikel 12 is een termijn van vijf jaar aangegeven waarbinnen de Commissie de Raad een verslag dient voor te leggen over de stand van de toepassing van het voorgestelde algemene systeem. Daarnaast zal het beslist noodzakelijk blijken, cursussen, programma's, examens, titels, diploma's en eisen m.b.t. de toelating tot het beroep te harmoniseren. Daarom moeten in de richtlijn data worden aangegeven waarop deze harmonisering van start moet gaan. Voor dit doel dient een verstandig gebruik van de verslagen van de Lid-Staten te worden gemaakt.

Bovendien zou de richtlijn een belangrijk precedent kunnen zijn voor de invoering van een specifieke regeling die het overigens in de Verdragen van Rome verankerde vrije verkeer van vrije beroepen, maar ook van de z.g. zelfstandigen garandeert. Hiertoe dient in het bijzonder te worden gestreefd naar onderlinge erkenning van titel en diploma's die de toegang tot produktieve activiteiten mogelijk maken.”

Motivering

Blijkt uit het wijzigingsvoorstel zelf.

Uitslag stemming

Vóór: 3, Tegen: ruime meerderheid.

§ 2.1

(Wijzigingsvoorstel van de heren Storie-Pugh en Tamlin)

Toevoegen:

„Artikel 1a) van het richtlijnvoorstel zou als volgt moeten luiden:

„...na een voltijdse opleiding van ten minste drie jaar of een deeltijdse opleiding met een gelijkwaardige studieduur...”

Worden twee diploma's van hoger onderwijs door de Lid-Staat erkend als gelijkwaardig terwijl het ene na drie en het andere na twee jaar studie wordt uitgereikt, dan dient de tweejarige cursus die tot een diploma, certificaat of andere titels van hoger onderwijs of het erkende equivalent leidt, te worden geacht te voldoen, aan de bovengenoemde voorwaarde t.a.v. de cursusduur, mits de na voltooiing van de beide opleidingen uitgereikte diploma's door het land in kwestie als gelijkwaardig worden erkend."

Uitslag stemming

Vóór: 2, Tegen: 70, Onthoudingen: 3.

§ 2.5.1

(Wijzigingsvoorstel van de heren Storie-Pugh en Tamlin)

De eerste zin als volgt lezen:

„Of een faillissement hier als een beletsel moet gelden, zou per beroep moeten worden uitgemaakt."

Uitslag stemming

Vóór: 8, Tegen: 40, Onthoudingen: 10.

§ 2.5.1

(Wijzigingsvoorstel van de heren Storie-Pugh en Tamlin)

Aan het slot van artikel 6.1 dient de volgende zin te worden toegevoegd:

„Onverminderd andere bepalingen dient een verplichting tot naleving van een gedragscode voor het beroep als voldoende bewijs te worden geacht."

Uitslag stemming

Vóór: 2, Tegen: 37, Onthoudingen: 11.

§ 2.5.4.

(Wijzigingsvoorstel van de heren Storie-Pugh, Pearson en Tamlin)

De derde regel als volgt lezen:

„...gedragscode, dan is het zaak dat deze code(s) wordt/worden nageleefd..."

Uitslag stemming

Vóór: 2, Tegen: 38, Onthoudingen: 10.

§ 2.6.2

(Wijzigingsvoorstel van de heren Campbell en Wick)

Deze passage door de volgende opmerking vervangen:

„Het Comité dringt erop aan, het tweede lid van artikel 7 in de ontwerp-richtlijn te schrappen."

Motivering

Het zou niet praktisch zijn, onderdanen van de ene Lid-Staat de gelegenheid te geven hun beroep in de andere Lid-Staat uit te oefenen, en daarbij — of dit vrijwillig of verplicht gebeurt — hen in staat te stellen naar believen de in het gastland gebruikelijke titels bij hun naam te zetten. Dit zou tot grote verwarring leiden.

De voorgestelde invoering van een Europese kwalificatie, zoals de titel „European Professional" (E.P.), zou hier veel meer duidelijkheid brengen. Deze titel zou kunnen worden verleend aan mensen die in eigen land zijn afgestudeerd en hun beroep in een andere Lid-Staat wensen uit te oefenen.

Uitslag stemming

Vóór: 12, Tegen: 38, Onthoudingen: 3.

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten: zesde verlenging van de tweede harmonisatie-etappe

(86/C 75/03)

De Raad heeft op 6 januari 1986 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 99 en 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor economische en financiële vraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 21 januari 1986 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Bazianas.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 233e zitting (vergadering van 29 januari 1986) het volgende advies uitgebracht, dat met 76 stemmen vóór en 2 stemmen tegen, bij 11 onthoudingen is goedgekeurd:

Omwille van de instandhouding van datgene, wat in EG-verband op dit gebied is bereikt, ook na 31 december 1985, wijst het Comité het voorstel van de Commissie om de tweede harmonisatie-etappe van Richtlijn 72/464/EEG van de Raad voor de zesde maal te verlengen, niet van de hand.

Niettemin acht het Comité deze verlenging van de tweede etappe voor onbepaalde tijd in plaats van de overgang tot de derde harmonisatie-etappe verontwaardigd en ziet het zich derhalve genoodzaakt, er bij de betrokken Instellingen van de Gemeenschap op aan te dringen zo spoedig mogelijk hierover een besluit te nemen.

Het Comité maakt van deze gelegenheid gebruik om nog eens te verwijzen naar zijn als alternatief bedoelde aanbevelingen die zijn neergelegd in zijn van februari 1981 daterende advies en rapport⁽¹⁾.

Voorts wijst het Comité er nog eens op dat, wil men een gemeenschappelijke binnenmarkt tot stand brengen dan ook de belastinggrenzen moeten worden opgeheven, hetgeen inhoudt dat de accijnzen op sigaretten en overige tabaksfabrikaten moeten worden geharmoniseerd.

⁽¹⁾ PB nr. C 138 van 9. 6. 1981 en doc. CES 927/80 fin.

Gedaan te Brussel, 29 januari 1986.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

Verworpen wijzigingsvoorstel:

Onderstaand wijzigingsvoorstel, dat in overeenstemming met het Reglement van Orde werd ingediend, is tijdens de beraadslagingen door het Comité verworpen:

Een als volgt luidende slotalinea toe te voegen:

„Deze beleidslijn dient evenwel onderdeel te zijn van een streven naar een geleidelijke verhoging van de belastingdruk, ten einde zowel het gebruik van tabaksfabrikaten tegen te gaan als voor de met dit gebruik samenhangende maatschappelijke kosten een compensatie te bieden die in ieder geval (slechts) gedeeltelijk en ook niet meetbaar kan zijn.”

Toelichting

Dit wijzigingsvoorstel spreekt voor zichzelf.

Uitslag stemming

Vóór: 17, Tegen: 60, Onthoudingen: 13.

Advies inzake de regionale ontwikkelingssteun van de Lid-Staten

(86/C 75/04)

Het Economisch en Sociaal Comité, dat al eerder een informatief rapport inzake „De regionale ontwikkelingssteun van de Lid-Staten” heeft uitgebracht, heeft op 25 september 1985 eenparig besloten de Afdeling voor regionale ontwikkeling een initiatiefadvies over deze problematiek te laten opstellen.

De Afdeling voor regionale ontwikkeling heeft haar advies op 13 december 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Broicher, co-rapporteur de heer Della Croce.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 233e zitting (vergadering van 29 januari 1986) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Opmerkingen vooraf

1.1. Bij de herziening van de EFRO-verordening is alle aandacht naar de geografische concentratie van de regionale steunmaatregelen van de Gemeenschap gegaan, met het gevolg dat de coördinatie van de steunverlening van de Lid-Staten op communautair niveau naar de achtergrond is gedrongen.

1.2. Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van de EFRO-verordening⁽¹⁾ dienen de doelstellingen en prioriteiten van het regionaal beleid van de Gemeenschap en van de Lid-Staten op elkaar te worden afgestemd en moet daarbij rekening worden gehouden met de gevolgen van het economisch en sectorieel beleid voor de regio's. Een essentieel aspect van deze coördinatie is de controle die de Gemeenschap krachtens de artikelen 92, 93 en 94 van het EEG-Verdrag op de steunverlening van de Lid-Staten dient uit te oefenen.

1.3. De desbetreffende mededeling⁽²⁾ van de Commissie van 1979 dient aan de nieuwe situatie te worden aangepast. Zo moeten de maximumpercentages van de overheidssteun op de omvang van de regionale verschillen binnen de Lid-Staten en binnen de Gemeenschap worden afgestemd.

2. Doel van de steunverlening in het kader van het regionaal beleid

2.1. Regionale beleidsvormen in het algemeen en regionale steunmaatregelen in het bijzonder vinden hun oorsprong in het feit dat regio's die ofwel perifeer gelegen zijn, ofwel een geringe bevolkingsdichtheid hebben, ofwel een slechte economische structuur vertonen, ofwel een gebrekkige infrastructuur bezitten, de concurrentie van de andere regio's niet aankunnen. Al deze oorzaken kunnen in verschillende mate en zowel afzonderlijk als in verschillende combinaties voorkomen. In de sterkst benadeelde en bijgevolg uitermate sterk achterop geraakte regio's treft men meestal alle genoemde factoren aan. In probleemgebieden met een oude industriële structuur zijn de problemen vooral te wijten aan de eenzijdige economische infrastructuur (b.v. steenkool, ijzer en staal, scheepsbouw, textiel), waar-

door deze gebieden met grote werkgelegenheidsproblemen te kampen krijgen en dringend geherstructureerd moeten worden. Steunmaatregelen die bedoeld zijn om de oorzaken van dergelijke concurrentiedistorsies weg te werken en die op de specifieke behoeften van de achtergebleven regio's zijn toegesneden, veroorzaken geen nieuwe concurrentiedistorsies, maar helpen de bestaande uit de weg te ruimen.

2.2. Krachtens de preambule van het EEG-Verdrag dienen ook de regionale steunmaatregelen tot de convergentie binnen de Gemeenschap bij te dragen, en wel door de ontwikkelingsverschillen tussen de regio's en de ontwikkelingsachterstand van de minder begunstigde regio's te verkleinen. Ontwikkelingsverschillen en -achterstanden kunnen aan de hand van gegevens betreffende de algemene levensstandaard, dan wel door middel van een onderzoek naar de oorzaken ervan vastgesteld worden. Hieruit kan worden afgeleid dat het regionaal beleid in de eerste plaats bedoeld is om de werkgelegenheidssituatie, de infrastructuur en het inkomenspeil in de achtergebleven regio's te verbeteren.

2.3. Vanuit dit oogpunt gezien moeten regionale steunmaatregelen op de oorzaken van de ontwikkelingsachterstand zijn afgestemd en een specifiek regionaal karakter hebben. Zij moeten m.a.w. zo geconcipieerd zijn dat zij:

- de oorzaken van regionale concurrentiedistorsies uit de weg ruimen,
- de uit dergelijke concurrentiedistorsies voortvloeiende extra produktiekosten verminderen, zodat de produkten van de regio's in kwestie meer concurrerend worden,
- en op die manier de regionale ontwikkeling in de betrokken gebieden ten goede komen.

2.4. Daar de steunregelingen van de Lid-Staten onderling verschillen, is het noodzakelijk dat de steun die de Lid-Staten aan hun achtergebleven regio's kunnen — en moeten — verlenen, in overeenstemming is met deze grondbeginselen en op communautair niveau gecoördineerd wordt. Deze coördinatie mag evenwel geen afbreuk doen aan het gewettigde streven van elke Lid-Staat om d.m.v. regionale steun regionale ontwikkelingsverschillen te verkleinen. Verder dient de Gemeenschap erop toe te zien dat de steun van de Lid-Staten geen tegen de belangen van de Gemeenschap indruisend effect op de communautaire handel heeft.

⁽¹⁾ Verordening (EEG) nr. 1787/84 van de Raad van 19 juni 1984 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (PB nr. L 169, blz. 2).

⁽²⁾ PB nr. C 31 van 3. 2. 1979.

3. Regionale steun tegen de achtergrond van het mededingingsbeleid van de Gemeenschap

3.1. In artikel 92, lid 3, sub a), van het EEG-Verdrag wordt bepaald dat „steunmaatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is, of waar ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst” als „verenigbaar met de gemeenschappelijke markt” te beschouwen zijn. Volgens artikel 92, lid 3, sub c), geldt dit ook voor „steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken”, mits evenwel „de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad”.

3.2. Er wordt dus onderscheid gemaakt tussen regio's waar de ontwikkelingsachterstand zo groot is dat steunverlening vrijwel geen bedreiging vormt voor het intracommunautaire handelsverkeer (artikel 92, lid 3, sub a)) en gebieden waar steunverlening wel gevaar voor verstoring van het handelsverkeer tussen de Lid-Staten kan opleveren (artikel 92, lid 3, sub c)). Met de Commissie zou moeten worden afgesproken dat artikel 92, lid 3, sub a) niet alleen van toepassing is op regio's waarvan het ontwikkelingsniveau ver beneden het communautaire gemiddelde ligt, maar ook — met de nodige garanties — op gebieden die ernstig benadeeld blijken ten opzichte van het nationale gemiddelde of in vergelijking met het ontwikkelingsniveau van de meerderheid van de regio's van de Lid-Staat in kwestie.

3.3. De Gemeenschap zou zich moeten toeleggen op het ontwikkelen van een systeem van indicatoren waarmee de omvang van de regionale ontwikkelingsverschillen — zowel in communautair als in nationaal verband — kan worden gemeten. Met een dergelijk systeem zou zij voor elke Lid-Staat kunnen vastleggen tot welk ontwikkelingsniveau steunverlening als „verenigbaar met de gemeenschappelijke markt” — als bedoeld in artikel 92, lid 3, sub a) — kan worden beschouwd. Meer ontwikkelde regio's zouden dan onder artikel 92, lid 3, sub c) vallen. Om het ontstaan van concurrentiedistorsies te voorkomen, zouden een aantal beperkingen of een correctiemechanisme moeten worden ingevoerd, zoals b.v. beperking van de duur van de steunmaatregel, differentiatie van het steunniveau en vaststelling van „plafonds”. Bij dit alles dient te worden uitgegaan van het gemiddelde ontwikkelingspeil op communautair niveau. Een en ander dient evenwel ook vanuit de in paragraaf 2.4 vermelde oogpunten te worden bekeken. Alleen zo wordt nl. het recht van de Lid-Staten gewaarborgd om hun achteropgeeraakte regio's tot ontwikkeling te brengen en hun verantwoordelijkheid in dezen tegenover hun burgers na te komen.

4. Regionale en andere vormen van steunverlening

4.1. Bij het evalueren van de regionale steunverlening van de Lid-Staten — en van de Gemeenschap — dient

men te bedenken dat de regio's ook nog via andere kanalen financieel of anderszins worden geholpen en dat de niet-financiële steun vooral naar de reeds sterk ontwikkelde regio's gaat.

4.2. De specifiek regionale steun zal des te minder effect sorteren naarmate de steunverlening op andere beleidsterreinen wordt opgevoerd. Laatstgenoemde vormen van steun komen vooral, en in sommige gevallen zelfs uitsluitend, de reeds meer ontwikkelde regio's ten goede, zodat regionale steun alleen nog kan dienen als compensatie voor de extra concurrentienadelen die de steunmaatregelen in andere sectoren voor sommige regio's met zich meebrengen. Daardoor stijgt het algemene steunniveau en ontstaat er een subsidieslag tussen de stimuleringsgebieden en de andere regio's. Daarom zou men er beter aan doen de niet-regionale steun in toenemende mate te verminderen — zodat het algemene steunniveau afneemt — of te trachten ook dergelijke steunmaatregelen in te passen in het regionaal beleid en in grotere mate aan de minder ontwikkelde regio's ten goede te laten komen.

4.3. Dit geldt in de eerste plaats voor steunmaatregelen ter bevordering van de invoering van geavanceerde technologieën, zoals elektronische apparatuur, apparatuur voor dataverwerking en moderne telecommunicatiesystemen. Al wordt de noodzaak van deze steun erkend, dit neemt niet weg dat de bedrijven die hiervan blijken te profiteren in reeds relatief goed ontwikkelde regio's met een goede urbanisatiegraad gevestigd zijn. Er worden enorme bedragen uitgetrokken om O & O-activiteiten te stimuleren en de toepassing van de verkregen resultaten op industriële schaal mogelijk te maken. Hierdoor wordt het effect van de steun aan achtergebleven regio's volkomen nietgedaan. Er zou moeten worden nagegaan op welke terreinen — b.v. dataverwerking, datatransmissie en kantoorautomatisering — deze steun zoveel mogelijk voor onderontwikkelde regio's dient te worden gereserveerd.

Van prioritair belang is in ieder geval de uitbouw van de infrastructuur op het gebied van de telecommunicatie, wil men voorkomen dat de perifere regio's van de Gemeenschap in de eerstvolgende jaren nog verder achterop raken.

5. Het regionaal beleid van de Lid-Staten en dat van de Gemeenschap

5.1. De betekenis van het regionaal beleid voor de Europese éénwording en de totstandkoming van een politieke unie wordt in het Verdrag onderschat. Hoewel in de preambule duidelijk naar een communautair regionaal beleid wordt verwezen, heeft deze beleidssector niet de aandacht gekregen die hij verdient.

5.2. Uit het „Tweede periodiek verslag over de situatie en de sociaal-economische ontwikkeling van de regio's van de Gemeenschap” blijkt dat de regionale verschillen qua produktie-omvang, produktiviteit, inkomensniveau en werkgelegenheid de laatste tien jaar niet

zijn afgenomen, maar integendeel zelfs nog enigszins zijn toegenomen en bijgevolg net als in het verleden onaanvaardbaar groot zijn.

5.3. Met de toetreding van Griekenland en vooral van Spanje en Portugal, is de kloof nog groter geworden. In de Gemeenschap van Twaalf leven tweemaal zoveel mensen in de „minst ontwikkelde” gebieden, zodat de regionale problemen van de Gemeenschap nog acuter zijn geworden. Meer dan ooit is het voor de Gemeenschap en de Lid-Staten dan ook van belang een regionaal beleid te voeren en de beschikbare middelen efficiënt te gebruiken.

5.4. Het regionaal beleid van de Gemeenschap dient bijgevolg hoofdzakelijk tot doel te hebben:

- speciale steun te verlenen om regio's met een — volgens communautaire maatstaven — sterke ontwikkelingsachterstand in staat te stellen hun achterstand sneller in te lopen;
- ervoor te zorgen dat de regio's geen nadelige gevolgen ondervinden van steunmaatregelen e.d. op andere communautaire beleidsterreinen;
- een ruggesteun te verschaffen aan het regionaal beleid van de Lid-Staten, ten einde deze in staat te stellen de oorzaken van de bestaande ontwikkelingsverschillen op doeltreffende wijze weg te werken; dit vereist een systeem van criteria om de achterstand van elke regio te bepalen, en een gediïversifieerd instrumentarium om elke regio de steun te verlenen die hij nodig heeft.

5.4.1. De eerste doelstelling impliceert dat het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling bij voorrang steun moet verlenen aan regio's die volgens communautaire maatstaven een ontwikkelingsachterstand hebben opgelopen. De EFRO-steun mag door de Lid-Staten evenwel niet langer worden gebruikt als compensatie voor de uitgaven die zij in het kader van hun eigen regionaal beleid hebben verricht, maar moet de Commissie in staat stellen contracten op te stellen op basis van in samenwerking met de bevoegde overheidsinstanties zorgvuldig uitgewerkte ontwikkelingsprogramma's. Alleen op die manier kan worden gegarandeerd dat ook de plaatselijke instanties bij de ontwikkeling van de regio's worden betrokken en dat de communautaire steun niet ter vervanging, maar ter aanvulling van de nationale steun wordt gebruikt. Verder dienen concrete initiatieven te worden genomen om de burger bewust te maken van het bestaan en de aanwezigheid van de Gemeenschap.

5.4.2. In de tweede plaats moet men trachten te voorkomen dat de van de regionale steun verwachte stimulans voor de ontwikkeling van economisch zwakke regio's niet door andere, niet-regionale steunmaatregelen teniet wordt gedaan. Daarbij dient men er tevens rekening mee te houden dat de Lid-Staten wel eens van regionale steun naar — gemakkelijker te verlenen — sectoriële steunvormen „uitwijken”, omdat alleen regionale steun nauwkeurig wordt getoetst

aan de in de Verdragen neergelegde concurrentieregels, terwijl andere vormen van steun als politieke prioriteiten geaccepteerd worden. Daardoor worden de regionale verschillen echter nog groter. Voorts dient men er op communautair niveau echter ook voor te zorgen dat het met regionale steun gerealiseerde financiële evenwicht tussen de regio's niet weer in gevaar wordt gebracht door het beleid op andere gebieden. Dit geldt met name voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Via een hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid dient het daaruit voortvloeiende „valse” financiële evenwicht te worden bijgesteld. Anders zou ook het regionaal Fonds van de Gemeenschap vaak noodgedwongen alleen maar een compensatie kunnen bieden voor het geld dat andere regio's uit het EOGFL ontvangen. Het beschikt echter niet over voldoende financiële middelen om een efficiënte bijdrage te kunnen leveren tot het opheffen van de regionale verschillen. De zgn. „geïntegreerde maatregelen” zijn beslist een stap in de goede richting, maar deze efficiëntere aanpak kan het gebrek aan EFRO-middelen — vooral nu ook Spanje en Portugal lid van de Gemeenschap zijn geworden — niet compenseren.

5.4.3. Ten derde zou men moeten kunnen beschikken over een doeltreffend systeem van criteria voor het analyseren en beoordelen van de regionale ontwikkelingsverschillen en van de diverse nationale maatregelen. De Commissie heeft met haar samengesteld indexcijfer een eerste aanzet daartoe gegeven. De inspanningen op dit terrein moeten evenwel nog worden opgevoerd, ten einde tot een volledig en coherent systeem te komen.

Overeenkomstig het principe dat regionale steunmaatregelen moeten worden afgestemd op de ernst van de problemen in de betrokken gebieden, dient de Gemeenschap bij het vaststellen van gedifferentieerde maximumgrenzen (zie § 3.3) zoveel mogelijk met „netto-subsidie-equivalenten” te werken. Verder dient zij er ook rekening mee te houden dat de Lid-Staten belang hebben bij een vermindering van de interne regionale verschillen. De concrete uitwerking van het steunbeleid dient zoveel mogelijk aan de Lid-Staten zelf te worden overgelaten, zodat de meest geschikte maatregelen of combinaties van maatregelen kunnen worden gekozen.

6. Verdere aanbevelingen

6.1. Het Directoraat-generaal „Concurrentie” zou moeten worden aanbevolen, de artikelen 92 en 93 van het EEG-Verdrag soepeler te interpreteren. Die flexibiliteit mag echter geen afbreuk doen aan het streven om de produkten van de meest achterop geraakte gebieden concurrerend te maken; veeleer moet zij de Lid-Staten de mogelijkheid bieden om hun steunprogramma's af te stemmen op de specifieke behoeften van de regio's.

6.2. Om sneller tot concrete resultaten te komen, zouden de steunmaatregelen moeten worden gebundeld; dit geldt ook voor Lid-Staten waarvan het gehele of vrijwel het gehele grondgebied als stimuleringsgebied wordt beschouwd.

6.3. Men zou de Lid-Staten moeten aanbevelen naar een meer evenwichtige verhouding tussen discretionaire en automatische steunverleningsprocedures te streven.

Van geval tot geval zou moeten worden bekeken welke van deze beide procedures moet worden toegepast. Automatische steunverlening verdient evenwel de voorkeur, omdat de bedrijven dan van tevoren kunnen berekenen hoeveel steun zij kunnen verwachten.

6.4. Een alomvattende analyse en evaluatie van de regionale steunverlening dient te worden afgerond met de uitwerking van een systeem voor het controleren van de bereikte resultaten. De Lid-Staten en de Gemeenschap zijn wel al ver gevorderd met het ontwikkelen van een systeem voor het evalueren van de omvang van regionale ontwikkelingsachterstanden, maar staan op het ogenblik nog vrijwel nergens waar het gaat om de controle van de resultaten van regionale steunmaatregelen. Hier is ook voor de Europese Gemeenschap een belangrijke taak weggelegd.

Gedaan te Brussel, 29 januari 1986.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Gerd MUHR

Advies inzake het voorstel voor een éérentwintigste richtlijn van de Raad betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der Lid-Staten inzake omzetbelasting — uitstel van de toepassing van het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde in de Helleense Republiek

(86/C 75/05)

De Raad heeft op 24 januari 1986 besloten, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 99 en 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen over het bovengenoemde voorstel.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft besloten, de heer Dassoulas aan te wijzen als algemeen rapporteur en hem te belasten met de voorbereiding van de werkzaamheden met betrekking tot bovengenoemd onderwerp.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 233e zitting (vergadering van 29 januari 1986) het volgende advies uitgebracht, dat met 85 stemmen vóór, geen stemmen tegen, bij 7 onthoudingen is goedgekeurd:

Het Economisch en Sociaal Comité gaat akkoord met het voorstel van de Commissie om het uitstel van de invoering van het gemeenschappelijke BTW-stelsel in Griekenland met één jaar te verlengen.

Reeds naar aanleiding van het vorige voorstel om de invoering van de BTW uit te stellen, heeft het Economisch en Sociaal Comité in zijn advies van 15 december 1983 verklaard, in te zien dat de invoering van de BTW in Griekenland per 1 januari 1984 om technische redenen onmogelijk was. Wel verklaarde het Comité destijds, te hopen dat Griekenland niet opnieuw een verzoek om uitstel zou indienen.

Eenzijds lijken de door de Griekse Regering aangevoerde redenen gegrond en bovendien zal dit nieuwe uitstel

niet van invloed zijn op de grootte van de Griekse bijdrage in 1986 in de begroting van de Gemeenschappen, welke bijdrage volgens de BTW-maatstaf zal worden berekend. Anderzijds wijst het Comité de Raad erop dat het, zolang een Lid-Staat niet het gemeenschappelijke BTW-stelsel heeft ingevoerd, des te moeilijker zal zijn om de binnenmarkt te voltooiën. Daarom dringt het Comité er met klem op aan dat het gemeenschappelijk BTW-stelsel in Griekenland zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk per 1 januari 1987 wordt ingevoerd. Het verzoekt de EG-Commissie evenwel, Griekenland alle mogelijke assistentie te verlenen bij de invoering van een BTW-systeem dat vergelijkbaar is met de systemen die in de andere Lid-Staten van de EG van kracht zijn.

Gedaan te Brussel, 29 januari 1986.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR